

INSPIRING # QUALITY
YOUTH WORK

MEER KWALITEIT IN JEUGDWERK
DANKZIJ INDICATOREN

VOORWOORD

Inspiring Quality Youth Work (IQ Youth Work) staat voor ‘Inspiratie voor kwaliteit in jeugdwerk’. Dit is het resultaat van een Erasmus+ Strategisch Partnerschap tussen acht organisaties van *InterCity Youth*, een Europees netwerk van lokale diensten voor jeugdwerk. Het project ontwikkelde een gemeenschappelijk kader voor kwaliteit in jeugdwerk dat tot nu toe ontbrak. Een databank met kwaliteitsindicatoren vormt een gemeenschappelijk platform voor praktische kwaliteitsontwikkeling met onder andere follow-up, peer learning en de uitwisseling van werkmethode en goede praktijkvoorbeelden.

Dit werk vertrekt van de ideeën en principes uit het handboek van de Europese Commissie *Improving Youth Work – your guide to quality development*¹, 2017 (Jeugdwerk versterken – jouw gids naar meer kwaliteit).

Je kunt **IQ Youth Work** downloaden van www.intercityyouth.eu. Daar vind je ook een online databank met indicatoren en praktisch uitgewerkte voorbeelden.

We hopen dat het resultaat van dit project niet enkel door de leden van InterCity Youth wordt gebruikt, maar door geïnteresseerden over heel Europa. Zo willen we bijdragen aan een gemeenschappelijk kader voor jeugdwerk en de verdere ontwikkeling ervan.

We willen graag iedereen bedanken die aan dit project meegewerkt heeft: de werkgroep die het gros van het werk leverde, het bestuur van InterCity Youth dat het project aanstuurde, het adviescomité dat waardevolle input gaf en last but not least alle jeugdwerkers die het materiaal testten en ons waardevolle feedback gaven voor de verdere ontwikkeling ervan².

Jonas Agdur

Voorzitter — InterCity Youth

¹ Improving Youth Work - your guide to quality development (2017) kun je downloaden van www.intercityyouth.eu of bestellen van de boekenwinkel van de Europese Commissie.

² Voor meer informatie over InterCity Youth, de partners in dit project en het adviescomité verwijzen we je graag naar de appendices.

POP
IS
DEAD
1958 2009
YAZAN

Velbon
C-6

INHOUDSOVERZICHT

1	 	INLEIDING	6
2	 	WAT ZIJN INDICATOREN?	7
3	 	WAAROM DEZE INDICATOREN?	9
4	 	STAP VOOR STAP	11
		Stap 1: Definieer de context	12
		Stap 2: Specificeer je doelgroep	13
		Stap 3: Kies je indicatoren	14
		— Indicatoren over hoe jongeren jeugdwerk waarnemen voor ze eraan deelnemen	15
		— Indicatoren over de doelgroep	16
		— Indicatoren over hoe jongeren jeugdwerk ervaren terwijl ze eraan deelnemen	16
5	 	VERDERE ACTIES	18
		Stap 4: Beslis welke instrumenten je gebruikt om informatie te verzamelen	18
		Stap 5: Analyseer de resultaten en stel een verbeterplan op	19
6	 	OM AF TE RONDEN	21
		BIJLAGEN	22
		Voorbeelden van indicatoren en de opvolging ervan	23
		Voorbeeld van analyse	28
		De achtergrond van deze publicatie	29
		Projectpartners	30
		Referenties	31

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

 INTERCITYYOUTH

1. INLEIDING

De economische crisis uit de voorbije jaren en de hoge werkloosheidscijfers leidden tot een groeiende politieke interesse in jeugdwerk³. Vragen rezen over wat jeugdwerk nu eigenlijk bijdraagt aan jongeren en aan de maatschappij. Daarom is het hoog tijd dat de jeugdsector antwoorden geeft op deze vragen in zijn eigen woorden. Want als de sector het zelf niet doet, zullen anderen het doen⁴.

Inspiring Quality Youth Work helpt je om je eigen antwoorden te formuleren op deze vragen – relevante, degelijke antwoorden met een duidelijke structuur die tegelijkertijd de rijke diversiteit van het lokale jeugdwerk respecteert en in zijn eigen waarde laat.

IQ Youth Work doet dit in de vorm van een uitgebreide, duidelijk gestructureerde databank met indicatoren waaruit je indicatoren kunt kiezen op maat van je lokale situatie. **IQ Youth Work** begint van **JOUW**⁵ uitgangspunt en gidst je stap voor stap om de juiste indicatoren te kiezen en hoe je ze inzet voor verdere kwaliteitsontwikkeling.

Op deze manier helpt **IQ Youth Work** je om:

- te verduidelijken wat kwaliteit betekent in jouw jeugdwerkcontext,
- te werken aan kwaliteit op een gestructureerde manier,
- duidelijke en concrete doelen te stellen voor je toekomstige acties,
- de resultaten van je werk aan anderen te tonen,
- jeugdwerk uit te dragen met kennis van zaken.

Om je hierbij te helpen, omvat **IQ Youth Work** een hele reeks handige praktijkvoorbeelden. Maar alles start met de vraag: Wat zijn indicatoren?

3 Jeugdwerk wordt gedefinieerd als “alle acties gericht op jongeren wat betreft activiteiten waarin ze vrijwillig deelnemen en die hun persoonlijke en sociale ontwikkeling ondersteunen door niet-formeel en informeel leren”, *Quality Youth Work - a common framework for the further development of youth work* (2015) Europese Commissie

4 Overheden met weinig kennis en/of respect voor jeugdwerk hebben de neiging, vooral wanneer bezuinigingen zich opdringen, om jeugdwerk taken te geven die niet passen binnen het kader van wat algemeen als jeugdwerk gezien wordt. Duidelijke kwaliteitsindicatoren wapenen jeugdwerk tegen dit soort ongepaste opdrachten.

5 Met ‘JOU’ bedoelen we jeugdwerkers, managers, beleidsmakers, politici of jongeren. Gelijk wie je bent, het belangrijkste is om het proces dat we in deze publicatie beschrijven goed in je organisatie in te bedden en alle betrokkenen erbij te betrekken.

2. WAT ZIJN INDICATOREN?

Welke kenmerken zijn belangrijk om de kwaliteit van jeugdwerk te beoordelen? Wat toont de kwaliteit van jeugdwerk aan (wat drukt de kwaliteit uit, wat is er een bewijs voor)? Het antwoord is: indicatoren. Dit zijn referentiepunten waaraan je de realiteit kunt toetsen, analyseren en evalueren.

Je kunt indicatoren creëren voor:

- **Randvoorwaarden:** vb. ethische richtlijnen en jeugdwerkercompetenties.
- **Werkprocessen:** vb. de manier waarop je de opgedane competenties van jongeren erkent.
- **Resultaten:**
 - › Kwantitatieve output: vb. aantal deelnemers of aantal uren aan activiteiten.
 - › Kwantitatieve effecten: vb. waargenomen ervaringen of ontwikkelde vaardigheden.

Maar om te weten welke randvoorwaarden en werkprocessen je nodig hebt, moet je eerst de resultaten bepalen die je wilt bereiken. Dat is de reden waarom **IQ Youth Work** zich toespitst op resultaatindicatoren⁶.

Een databank met indicatoren kan uit heel diverse indicatoren bestaan over heel uiteenlopende aspecten van jeugdwerk – dus wat is de reden achter de indicatoren in **IQ Youth Work**?

⁶ Als je je eigen resultaatindicatoren samengesteld hebt gebaseerd op de databank met indicatoren in deze publicatie, kun je ook indicatoren ontwikkelen voor de randvoorwaarden en werkprocessen. In dat geval raden we je het handboek *Improving Youth Work – your guide to quality development* aan als leidraad voor dit proces.

BELANGRIJK

Er is een belangrijk verschil tussen indicatoren en doelstellingen!

Doelstellingen beschrijven hoe of in hoeverre de praktijk zou moeten overeenstemmen met de indicatoren.

Twee voorbeelden:

Indicator – Jongeren nemen deel aan de evaluatie.

Doelstelling – 50% van de jongeren in de jeugdwerkactiviteiten nemen deel aan de evaluatie.

Indicator – Jongeren voelen dat er naar hen geluisterd wordt in het evaluatieproces.

Doelstelling – 80 % van de jongeren die aan de evaluatie deelnemen, gaan akkoord met de stelling “er werd naar mij geluisterd tijdens het evaluatieproces”.

3. WAAROM DEZE INDICATOREN?

IQ Youth Work focust op de resultaten. Vooraleer je de nodige randvoorwaarden kunt bepalen en de werkprocessen die je wilt volgen, moet je eerst beslissen waarvoor je deze wilt gebruiken, met andere woorden wat je wilt bereiken – de gewenste resultaten.

De vraag is dan wat de belangrijkste resultaten zijn van jeugdwerk. Of anders gesteld, wat zijn de resultaten die samen ‘goed jeugdwerk’ typeren?

Ondanks het feit dat jeugdwerk heel divers is – en dat ook moet zijn – is er een gemeenschappelijk kader van basisprincipes die jeugdwerk moet omarmen om aan de persoonlijke en sociale ontwikkeling van jongeren bij te dragen⁷. Het verslag *Quality Youth Work*⁸ somt negen kernprincipes van jeugdwerk op. De vier belangrijkste resultaatindicatoren voor jeugdwerk zijn dat het:

- actief inclusief is: jeugdwerk betreft en verwelkomt alle jongeren,
- steunt op vrijwillige en actieve deelname, engagement en verantwoordelijkheid,
- samen met jongeren ontwikkeld, uitgevoerd en geëvalueerd wordt,
- gebaseerd is op niet-formeel en informeel leren.

⁷ “Jeugdwerk focust op de persoonlijke en sociale ontwikkeling van jongeren.” Council conclusions on the contribution of quality youth work to the development, well-being and social inclusion of young people (2013).

⁸ *Quality Youth Work - a common framework for the further development of youth work*. Verslag van de Expertengroep inzake kwaliteitssystemen in de EU-lidstaten. (2015) Europese Commissie.

Om te zien wat dit in de praktijk betekent en, in een tweede stap, om te zien in hoeverre jeugdwerk resultaten boekt in overeenstemming met deze principes, hebben we indicatoren nodig over:

- genderevenwicht en de inclusie van kansarme jongeren,
- actieve participatie,
- leren (zowel informeel als niet-formeel).

Dat is de reden waarom de databank van indicatoren van **IQ Youth Work** eruit ziet hoe ze eruit ziet. Door de indicatoren te gebruiken die aan deze kernprincipes gelinkt zijn, kun je aantonen hoe jeugdwerk bijdraagt aan de persoonlijke en sociale ontwikkeling van jongeren. Tegelijkertijd maken ze ook duidelijk dat de actieve participatie van jongeren en de leerresultaten zelf tot de kernresultaten van jeugdwerk behoort. Onderzoek en ervaringen tonen ons dat deze outcomes vele andere positieve effecten hebben zoals een betere gezondheid en actief burgerschap⁹. Deze resultaten zorgen ook voor een sterkere positie op de arbeidsmarkt en betere mogelijkheden voor verdere studies.

Dus, laten we eraan beginnen!

⁹ Zie bijvoorbeeld de aanbeveling inzake jeugdwerk van de Raad van Europa (2017): <https://www.coe.int/en/web/youth/-/new-recommendation-to-the-council-of-europe-member-states-on-youth-work>

4. STAP VOOR STAP

Indicatoren, zoals in hoofdstuk 2 vermeld, geven je een referentiepunt waarmee je een realiteit kunt vergelijken, analyseren en evalueren. Om deze functie te vervullen, moeten ze opgevolgd kunnen worden. Indicatoren waarvan je niet kunt bepalen of je ze al dan niet bereikt hebt, hebben geen enkel nut. Hetzelfde geldt voor indicatoren waarvan je niet kunt zien wat tot hun succes leidde¹⁰.

Omdat je indicatoren aan de praktijk moet toetsen, moeten ze in relatie tot een specifieke context geformuleerd worden, bijvoorbeeld voor een jeugdcentrum of een gemeente. Doelstellingen op gemeentelijk niveau (een bredere context), vb. genderevenwicht, zijn soms niet van toepassing op het niveau van individuele activiteiten of organisaties (een beperktere context) omdat ze elkaar binnen de gemeentelijke context aanvullen en in evenwicht brengen.

De leefomstandigheden en behoeften van jongeren zijn bovendien anders in verschillende contexten. Jonge migranten in een voorstad hebben bijvoorbeeld nood aan andere vaardigheden dan autochtone jongeren in een landelijke omgeving.

Dit verklaart meteen ook waarom indicatoren moeten gebruikt worden voor kwaliteitsontwikkeling en niet om verschillende contexten te vergelijken. Het geeft ook aan dat de analyse van resultaten vb. hoe ze tot stand kwamen en wat ermee te doen, altijd goed gekaderd moet worden in de context¹¹.

Om een set relevante indicatoren te kiezen, moet je daarom de volgende drie stappen volgen:

1. **definieer je context,**
2. **specificeer je doelgroep,**
3. **kies indicatoren uit de databank met indicatoren.**

Deze drie stappen zijn de kern van **IQ Youth Work**. Als je deze stappen genomen hebt, zijn er twee extra stappen die je moet nemen om de indicatoren in te zetten om kwaliteit te ontwikkelen:

4. **beslis hoe je informatie wilt verzamelen over hoe de realiteit waar de indicatoren betrekking op hebben en begin de info te verzamelen,**
5. **analyseer het resultaat en beslis wat je moet veranderen om de kwaliteit te verbeteren.**

Deze stappen maken ook deel uit van deze publicatie, maar ze worden minder uitvoerig behandeld. Als je ermee aan de slag gaat, raden we je aan om ook het handboek *Improving Youth Work – your guide to quality development* erbij te nemen.

¹⁰ Een voorbeeld van een dergelijke indicator is drugsgebruik bij jongeren. Omdat dit afhangt van veel verschillende factoren, is het onmogelijk om de specifieke impact van jeugdwerk te onderscheiden. (Het drugsgebruik is natuurlijk belangrijk op maatschappelijk vlak, maar niet als een indicator voor jeugdwerk.)

¹¹ Het is belangrijk om te weten dat indicatoren subjectief of objectief kunnen zijn. "Aantrekkelijk materiaal" is een subjectieve indicator die je enkel kunt vergelijken in termen van gebruikerstevredenheid en niet in termen van objectieve kwaliteit van het materiaal. Het percentage meisjes dat aan een activiteit deelneemt (genderevenwicht) is dan weer wel een objectieve indicator.

STAP 1: DEFINIEER DE CONTEXT

Als je de context begint te definiëren, moet je je afvragen op welk niveau of niveaus je informatie wilt. Waarvan wil je de kwaliteit kennen?

- van een specifieke groepsactiviteit (vb. een meisjesgroep),
- van alle groepsactiviteiten in je organisatie of jeugdcentrum,
- van al het jeugdwerk in je gemeente?

De reden hiervoor is dat indicatoren die je kiest waarschijnlijk anders zullen zijn naargelang de verschillende contexten. Dit betekent dat je bij de keuze van je indicatoren moet afwegen voor welke context of niveau ze relevant zijn. Als je bijvoorbeeld de indicator kiest dat 'jongeren kunnen nieuwe interesses ontwikkelen', dan is dat heel relevant op gemeentelijk niveau, maar niet voor een specifieke groepsactiviteit die jongeren samenbrengt rond een al bestaande interesse.

Bijgevolg zijn sommige indicatoren die relevant zijn op jeugdcentrumniveau, dat misschien niet op gemeentelijk niveau en omgekeerd. Als je actief bent in een organisatie die uit veel verschillende afdelingen bestaat, moet je hiermee rekening houden als je de verschillende indicatoren bepaalt voor het algemene niveau en voor de verschillende onderafdelingen.

Voorbeelden van contexten waar je indicatoren op afgestemd kunnen zijn:

- een specifieke groepsactiviteit in een jeugdcentrum, jeugdbeweging of jeugd aanbod van de gemeente,
- alle groepsactiviteiten in een jeugdcentrum, jeugdbeweging of jeugd aanbod van de gemeente,
- een specifieke open activiteit (instuif) in alle jeugdcentra, jeugdbewegingen of jeugd aanbod van de gemeente of in eentje ervan (vb. drop-in voetbaltoernooi in het weekend),
- alle open (instuif-)activiteiten in alle jeugdcentra, jeugdbewegingen of jeugd aanbod van de gemeente of in eentje ervan,
- alle activiteiten in een specifiek jeugdcentrum, jeugdbeweging of jeugd aanbod van de gemeente,
- alle jeugdwerk binnen de gemeente,
- alle jeugdcentra in een gemeente (zonder vb. sportactiviteiten voor jongeren).

Voor je verder gaat, moet je een (voorlopige) keuze maken uit de context(en) die je interesse wegdragen. Nadat je in de volgende stappen je doelgroep en indicatoren bepaald hebt, raden we je aan om te controleren of de context, doelgroep en indicatoren coherent zijn. Indien niet, kun je dit nog aanpassen.

STAP 2: SPECIFIEER JE DOELGROEP

Er wordt wel eens gezegd dat de doelgroep van jeugdwerk alle jongeren zijn – maar wat betekent dit in praktijk? Als jeugdwerk zijn kernprincipe serieus neemt dat het ‘actief inclusief’ moet zijn en alle groepen jongeren moet bereiken en verwelkomen, dan moeten we specificeren waar we het precies over hebben.

De tweede stap is daarom om te bepalen wat je over je doelgroep moet weten: de kenmerken en de samenstelling ervan:

- welke jongeren je wilt bereiken, bijvoorbeeld vroegtijdige schoolverlaters of een gelijk aantal jongens en meisjes,
- hoe zij jeugdwerk ervaren en of er hieromtrent verschillen zijn naargelang bijvoorbeeld leeftijd, gender vb. of ze in dezelfde mate in bepaalde activiteiten geïnteresseerd zijn,
- in hoeverre je jouw doelstelling bereikt bijvoorbeeld wat betreft leren, en of dit varieert tussen de verschillende groepen.

Als je jouw doelgroep bepaalt, is het belangrijk om in het achterhoofd te houden dat bijvoorbeeld genderevenwicht belangrijk kan zijn op gemeentelijk/algemeen niveau, terwijl er tegelijkertijd ook activiteiten kunnen zijn die exclusief focussen op meisjes, jongens, holebi's, transgenders, etc. Sommige jeugdcentra zeggen dat genderevenwicht belangrijk is voor al hun activiteiten samen (maar niet voor elke activiteit afzonderlijk), terwijl dat voor andere jeugdcentra niet zo is. Vandaar dat je de doelgroep altijd in de bredere context moet zien.

De bovenstaande kenmerken kunnen in meer of mindere mate, afhankelijk van de context, ook een teken van uitsluiting zijn. Jonge holebi's komen bijvoorbeeld vaak minder aan hun trekken in jeugdwerk en in de maatschappij in het algemeen.

De hamvraag daarom is: met betrekking tot welke groepen (categorieën of jongeren) wil jij je de opvolging van je indicatoren doen?

Een paar mogelijke doelgroepbepalingen waarmee jij aan de slag kunt¹²:

- leeftijd,
- gender (m, v, x),
- genderidentiteit (voelt zich m, v, x),
- seksuele voorkeur,
- achtergrond (vb. autochtoon, immigrant, minderheid),
- interesses (vb. cultuur of maatschappelijke standpunten),
- extremistische standpunten (vb. betrokkenheid in extreemrechtse bewegingen),
- school/leersituaties (vb. vroegtijdige schoolverlaters),
- persoonlijke omstandigheden (vb. handicap, drugsgebruik),
- gezinssituatie (vb. opgroeien zonder ouders),
- economische mogelijkheden (vb. geen lidgeld kunnen betalen),
- tewerkstelling (vb. werkend of werkloos),
- woonplaats (vb. wonen in een problematische stadsbuurt of in een landelijke streek).

¹² Deze voorbeelden zijn enkel als inspiratie bedoeld en zijn zeker niet exhaustief. Ze kunnen vermeerderd of uitgediept worden afhankelijk van de doelen van een activiteit.

STAP 3: KIES JE INDICATOREN

Op de volgende bladzijden vind je de databank met indicatoren waaruit je de indicatoren kan kiezen die relevant zijn voor je context en doelgroep. Dit deel is opgedeeld in drie secties:

1. indicatoren over hoe jongeren naar het jeugdwerk *kijken*, *vóór* ze eraan deelnemen¹³,
2. indicatoren over de doelgroep,
3. indicatoren over hoe jongeren jeugdwerk *ervaren wanneer* ze deelnemen

Maak je keuze op basis van een diepgaande en onvooringenomen discussie. Hoe meer verschillende stakeholders (jongeren, jeugdwerkers, beleidsmakers) meepraten, hoe beter het resultaat. Dit zorgt er tegelijk ook voor dat de indicatoren goed geworteld zijn in de organisatie en dus bijdragen tot een gemeenschappelijk begrip van wat kwaliteit in jeugdwerk is.

Zodra je deze stap genomen hebt, heb je een context, een doelgroep en een set indicatoren. Om deze op te volgen, moet je, zoals in de voorbeelden in de appendices, informatie verzamelen over de specifieke doelgroep die je beschreven hebt in stap 2. Anders zal je de verschillen tussen de diverse groepen jongeren niet zien vb. welke groepen je uiteindelijk bereikt en de verschillende percepties en ervaringen van jeugdwerk.

Voor je de volgende stap neemt, vergeet niet om te checken of de context, doelgroep en indicatoren coherent zijn met elkaar. Als dat niet het geval is, bekijk dan hoe je ze kunt aanpassen.

OPGEPAST!

Je zult zien dat indicatoren meer of minder algemeen kunnen zijn, en bijgevolg tijdens de opvolging ervan meer of minder precieze informatie genereren. Besteed de nodige aandacht aan het niveau dat je kiest: een algemener niveau lijkt misschien gemakkelijker want je hebt er minder specifieke informatievragen voor nodig. Maar daar staat tegenover dat je veel meer tijd nodig hebt om te analyseren wat de antwoorden je eigenlijk vertellen.

¹³ Het lijkt misschien logisch om te beginnen met de indicatoren omtrent wat jij beschouwt als vooroordelen tegenover jeugdwerk onder jongeren. Maar om deze indicatoren op te volgen, moet je niet enkel de jongeren bevragen die deelnemen aan jeugdwerk, maar een veel bredere groep. Dat vergt veel werk. Als je nog nooit met indicatoren en gestructureerde opvolging van indicatoren gewerkt hebt, raden we je ten eerste aan om nog even hiermee te wachten. Kies eerst indicatoren over hoe jongeren jeugdwerk ervaren en volg die op, vooraleer de (voor)oordelen aan te snijden.

1. Indicatoren over hoe jongeren naar het jeugdwerk kijken voor ze eraan deelnemen

Vooraleer ze in jeugdwerk deelnemen, moeten jongeren¹⁴ waarnemen dat:

- ze krijgen informatie over jeugdwerkactiviteiten,
 - › de informatie is relevant,
 - › de informatie is aantrekkelijk,
 - › de informatie is naar hen gericht¹⁵,
- ze hebben toegang tot activiteiten die tegemoet komen aan hun noden,
- ze hebben toegang tot activiteiten die overeen komen met hun interesses,
- ze hebben fysieke toegang,
 - › waar de activiteiten plaatsvinden wat betreft:
 - › afstand,
 - › fysische toegankelijkheid,
 - › wanneer de activiteiten plaatsvinden,
- ze hebben toegang in termen van sociaalpsychologische factoren,
 - › ze lopen niet het gevaar om gepest te worden door andere jongeren terwijl ze deelnemen,
 - › ze riskeren geen ongepast gedrag door jeugdwerkers terwijl ze deelnemen,
 - › ze worden beschermd en krijgen ondersteuning als ze gepest worden,
 - › ze worden met een positieve houding verwelkomd,
 - › ze worden als zelfstandige individuen gezien¹⁶,

- ze hebben de mogelijkheid om de zaken te sturen¹⁷,
- ze hebben de mogelijkheid om actief deel te nemen¹⁸,
- ze hebben de mogelijkheid om hun competenties te ontwikkelen¹⁹,
- ze hebben nadien de mogelijkheid om erkenning te krijgen voor hun leerervaring.

14 Binnen de gekozen doelgroep.

15 Dit betekent dat ze zich kunnen herkennen in de gegeven informatie en zich welkom voelen om deel te nemen.

16 Dit betekent dat ze zich veilig voelen en geen vooroordelen moeten ondergaan of verwacht worden te handelen volgens geldende stereotypen.

17 Dit betekent dat ze denken dat ze kunnen deelnemen in beslissingsprocessen binnen een bepaalde context.

18 Dit betekent dat ze denken dat ze kunnen deelnemen in de creatie, uitvoering en evaluatie van activiteiten.

19 Competenties verwijzen naar kennis, vaardigheden en attitudes.

2. Indicatoren over de doelgroep.

Jongeren²⁰ moeten deelnemen:

- in jeugdwerk,
 - › in open, spontane drop-in-activiteiten²¹,
 - › in groepsactiviteiten²²,
- als actieve deelnemers (producenten²³),
 - › bij het formuleren van ideeën voor activiteiten,
 - › bij het plannen van de activiteit,
 - › bij het organiseren van de activiteit,
 - › bij het voorbereiden van de activiteit,
 - › bij het beslissen over het budget,
 - › bij het aanvragen van subsidies,
 - › bij het uitvoeren van de activiteit,
 - › bij het evalueren van de activiteit betreffende:
 - › het proces,
 - › het resultaat,
 - › de geboden ondersteuning,
- als ontvangers van erkenning voor hun leerervaring.

²⁰ Binnen de gekozen doelgroep. Dit betekent dat, gelijk welke methode je gebruikt voor de opvolging (zie hoofdstuk 5, stap 4), je tegelijkertijd informatie (statistieken) moet verzamelen over de deelnemende jongeren.

Een gerelateerde doelstelling kan zijn dat je naar een 40/60 genderverdeling streeft in bijvoorbeeld open (drop-in) activiteiten. (Dit veronderstelt dat er een genderevenwicht is in de maatschappij errond, anders moet je hier rekening mee houden.) Een andere doelstelling kan het percentage zijn van de totale groep die je wilt bereiken vb. 10% van alle jongeren in de gemeente.

²¹ Dit betekent dat activiteiten open zijn voor alle jongeren van de doelgroep en ze er spontaan in kunnen deelnemen zonder voorgeschiedenis of kwalificaties.

²² Vb. een groep jongeren die een jeugduitwisseling organiseren of een jeugdcentrum uitbaten.

²³ "Producenten" worden gedefinieerd als jongeren die verantwoordelijkheid opnemen in het plannen, uitvoeren en evalueren van jeugdwerkactiviteiten voor zichzelf en/of anderen.

3. Indicatoren over hoe jongeren jeugdwerk ervaren terwijl ze eraan deelnemen

Wanneer jongeren²⁴ deelnemen in jeugdwerk moeten ze ervaren dat:

- de activiteiten tegemoet komen aan hun behoeften,
- de activiteiten gebaseerd zijn op hun eigen leerdoelstellingen,
- de activiteiten overeenstemmen met hun interesses,
- ze nieuwe interesses ontwikkelen,
- ze zichzelf kunnen zijn,
 - › ze worden niet gepest door andere jongeren,
 - › ze worden niet lastig gevallen door jeugdwerkers,
 - › ze worden beschermd en krijgen ondersteuning als ze gepest worden,
 - › ze worden als zelfstandige individuen gezien²⁵,
- hun ideeën, gedachten en gevoelens worden serieus genomen,
 - › door jeugdwerkers,
 - › door andere jongeren,
- ze maken deel uit van de gemeenschap/groep/vereniging,
- de gemeenschap/groep/vereniging is democratisch,
 - › ze zijn vrij om hun mening te delen,
 - › ieders mening is even belangrijk,
- ze worden met positieve verwachtingen ontvangen,
 - › hun aanwezigheid wordt als een toegevoegde waarde gezien,
 - › door jeugdwerkers,
 - › door andere jongeren,

²⁴ Binnen de gekozen doelgroep.

²⁵ Dit betekent dat ze zich veilig voelen en geen vooroordelen moeten ondergaan of verwacht worden te handelen volgens de geldende stereotypen.

- › er wordt naar hen geluisterd,
 - door jeugdwerkers,
 - door andere jongeren,
 - › ze worden aanzien als een resource,
 - ze worden aangezet om deel te nemen,
 - ze worden ondersteund om deel te nemen,
 - ze mogen fouten maken,
- ze krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben,
 - › door jeugdwerkers,
 - › door andere jongeren,
- ze dragen bij,
 - › met ideeën,
 - › met meningen,
 - › door concrete acties,
 - ze helpen anderen,
 - ✓ jeugdwerkers,
 - ✓ jongeren,
- ze zijn actieve deelnemers,
 - › de activiteit is gebaseerd op hun ideeën,
 - › ze nemen deel in het plannen,
 - › ze nemen deel in het organiseren,
 - › ze nemen deel in de voorbereidingen,
 - ze beslissen mee over het budget,
 - ze helpen mee bij de aanvraag van subsidies,
 - › ze helpen de activiteit uitvoeren,
 - › het proces/de activiteit steunt op hun actieve deelname,
 - › ze nemen deel in de evaluatie,
 - van het proces,
 - van het resultaat,
 - van de geboden ondersteuning,
- ze hebben invloed,
 - › ze nemen mee beslissingen²⁶,
 - ze worden gestimuleerd om mee beslissingen te nemen,

- ze krijgen ondersteuning om mee beslissingen te nemen,
 - hun ideeën sturen mee hoe het proces/ de activiteit loopt,
- ze ontwikkelen competenties:
 - › kennis²⁷,
 - › vaardigheden (vb. samenwerken, verantwoordelijkheid opnemen),
 - › attitudes (vb. tegenover andere groepen, jongeren of drugs),
- ze ontwikkelen hun leerervaringen,
 - › ze ontdekken nieuwe manieren van leren,
 - › ze nemen verantwoordelijkheid voor hun leerervaring,
- ze krijgen erkenning voor hun leerresultaten²⁸,
- ze kunnen de competenties die ze opdoen in het jeugdwerk gebruiken in:
 - › hun studies,
 - › hun toekomstige job,
 - › Europese mobiliteit,
 - › actief burgerschap,
- de faciliteiten zijn aangenaam,
- het materiaal is aantrekkelijk.

²⁶ Dit verwijst naar het beslissingsproces in een bepaalde context, vb. een jeugdcentrum.

²⁷ Dit kan kennis over van alles zijn, van hoe de EU in elkaar zit tot waar je informatie kunt vinden over kinderrechten. Om dit op te volgen moet je specificeren welke kennis je wilt dat de jongeren ontwikkelen. Hetzelfde geldt voor vaardigheden en attitudes. Dit hier zijn louter voorbeelden.

²⁸ Hier kun je subindicatoren toevoegen om te verduidelijken of de erkenning gebeurt door een specifieke methode, vb Youthpass (youthpass.eu) of ELD (eldkompetens.se/english).

5. VERDERE ACTIES

De discussies over de context, doelgroep en indicatoren zijn al belangrijk op zich, maar om ze in de praktijk om te zetten moet je twee extra stappen nemen.

STAP 4: BESLIS WELKE INSTRUMENTEN JE GEBRUIKT OM INFORMATIE TE VERZAMELEN

Het is nu tijd om te overwegen hoe je informatie gaat verzamelen over hoe de realiteit overeenstemt met de indicatoren. Hiervoor zet je de indicatoren in vragen om. Afhankelijk van de indicator kunnen daar meer of minder vragen voor nodig zijn. Het hangt ook af van de methode(s) die je wilt gebruiken.

Stel je daarom eerst de vraag welke methode(s) je wilt gebruiken om informatie te verzamelen over hoe de praktijk met de indicatoren overeenstemt:

- door het aantal deelnemers, het aantal uren activiteit, enz. te documenteren,
- met vragenlijsten die je aan jongeren voorlegt,
- met interviews en focusgroepen met jongeren,
- via observaties en beoordelingen door de medewerkers,
- via observaties en beoordelingen door de jongeren,
- via externe observaties en beoordelingen,
- op een andere manier.

De verschillende methodes kunnen op diverse manieren gecombineerd worden. Je kunt bijvoorbeeld de resultaten van een vragenlijst als basis nemen voor een analyse van je jeugdwerk-activiteiten. Of omgekeerd kun je een focusgroep organiseren met een paar jongeren om daar je vragenlijst op te baseren.

OPGELET!

- Denk goed na hoeveel tijd je hebt om informatie te verzamelen zodat je zeker bent dat je deze stap kunt uitvoeren. Het heeft ook geen zin om informatie te verzamelen die je niet gaat gebruiken. Maar onthoud dat de informatie best zo verzameld wordt dat het jongeren meer invloed geeft en dat ze voelen dat er actief naar hen geluisterd wordt.
- Zijn er beperkingen in je doelgroep waardoor een bepaalde methode niet past (vb. ongeletterdheid, geografische hindernissen, leeftijd, enz.)? Jonge migranten, bijvoorbeeld, vinden het misschien moeilijk om de officiële taal te lezen, waardoor interviews misschien meer aangewezen zijn dan vragenlijsten.
- Sommige vragen, bijvoorbeeld over seksuele voorkeur, liggen misschien gevoelig en zijn bijgevolg moeilijk om te stellen. Om integriteitsredenen vraag je er dan beter niet rechtstreeks naar, maar in een anonieme vragenlijst voelen respondenten zich meer geneigd om hierop te antwoorden.

In *Improving Youth Work – your guide to quality development* vind je voorbeelden van instrumenten die door verschillende organisaties gebruikt worden om informatie te verzamelen.

STAP 5: ANALYSEER DE RESULTATEN EN STEL EEN VERBETERPLAN OP

Wanneer je de informatie verzameld hebt, is het tijd om ze te analyseren in het licht van de context. Op basis van deze analyse kun je beslissen welke maatregelen meest waarschijnlijk tot betere resultaten leiden. Een goede analyse zet de informatie om in kennis.

Analyse is de kunst om relevante vragen te stellen en om verder te vragen tot je een kristalhelder beeld krijgt.

- Hoe, in welke mate, komt de praktijk overeen met de indicatoren?
- Hoe zijn we tot deze resultaten gekomen?
- Welke factoren hebben hier resoluut aan bijgedragen?
- Wat zou tot een nog beter resultaat geleid hebben?

Het antwoord op deze vragen leidt je tot de volgende stap in het proces: maatregelen formuleren die de kwaliteit verhogen.

Een goede en grondige analyse stoelt op een zelfkritische houding gecombineerd met een creatieve open geest. Je moet uit je eigen werkelijkheid kunnen stappen en ze bekijken vanuit verschillende oogpunten²⁹. Maar het is onmogelijk om je helemaal in de positie van de anderen te verplaatsen. Verschillende stakeholders (jongeren, jeugdwerkers, beleidsmakers) hebben verschillende ervaringen en overtuigingen en ze geven je waarschijnlijk verschillende input voor je analyse. Daarom is het altijd aangewezen om de jongeren te betrekken bij de follow-up van je jeugdwerk. Zonder hun bijdrage kun je nooit doorgronden waarom je activiteiten liepen zoals ze liepen.

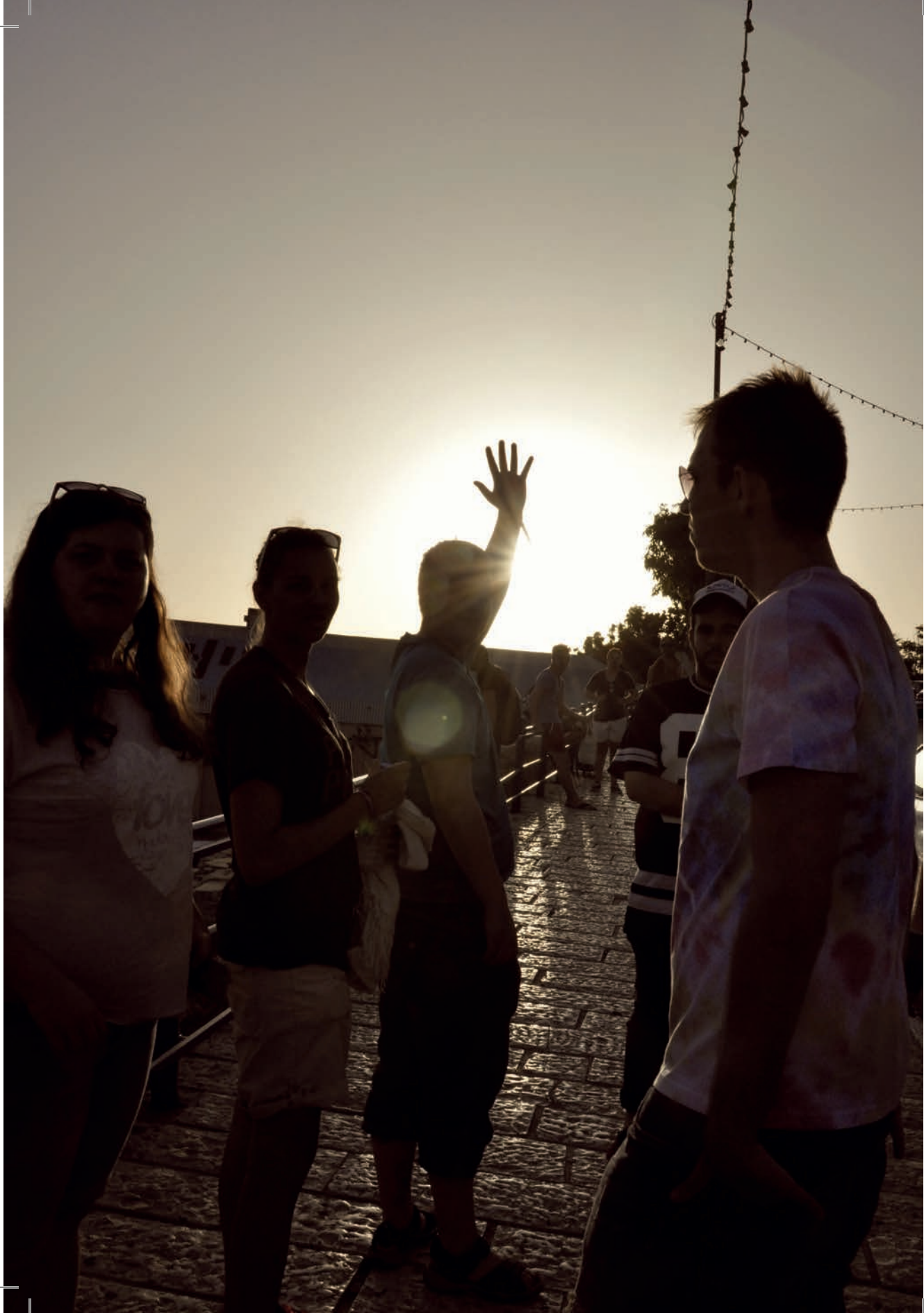
De ideeën en inzichten van jongeren zijn ook essentieel in de volgende stap van je proces: formuleren wat er moet veranderen om de kwaliteit te verbeteren. Deze stap wordt vaak gelijktijdig met de analyse genomen. Het is cruciaal om te weten van de jongeren wat volgens hen tot een beter resultaat leidt, en wat hun ervaring van jeugdwerk beter zou maken.

Als je doelen gesteld hebt in lijn met je indicatoren, vb. dat jeugdwerk in gelijke mate moet overeenstemmen met de interesses van jongens en meisjes, dan is het nu tijd om concrete doelen te stellen voor de komende periode. Houd daarbij voor ogen dat je doelstellingen realistisch moeten zijn binnen het gegeven tijds kader.

Onthoud ook dat de doelstellingen vergezeld moeten worden van een actieplan waarin je beschrijft welke maatregelen je gaat nemen en wie daarvoor verantwoordelijk is. Zonder een dergelijk plan zal er waarschijnlijk niet veel van in huis komen.

Een eerste opvolging van je resultaten in relatie met de indicatoren is spannend. Maar het wordt nog spannender in de tweede fase als je kunt zien of de genomen maatregelen effectief een invloed hadden op de kwaliteit van je jeugdwerk. Maar neem ook de tijd om de overeengekomen maatregelen uit te voeren, zelfs al ben je nieuwsgierig naar de nieuwe resultaten. Doe je tweede follow-up niet te snel.

²⁹ Je vindt een voorbeeld van hoe dit er in de praktijk uit kan zien in de appendices.

6. OM AF TE RONDEN

Het is niet altijd gemakkelijk om met indicatoren te werken en ze op te volgen. Je hebt er structuur en focus voor nodig, maar ook creativiteit en een open houding. Met de beperkte middelen voor jeugdwerk lijkt dit misschien onbegonnen werk. Maar als we naar een betere erkenning van jeugdwerk streven en de positie ervan willen verstevigen in de bredere jeugdsector, dan kunnen we hier niet aan voorbij. Gestructureerde opvolging van duidelijke geformuleerde indicatoren en doelstellingen geeft, tenminste op langere termijn, jeugdwerk de nodige geloofwaardigheid om voldoende financiering te krijgen. Werken met indicatoren en follow-up kun je daarom best zien als een langetermijninvestering in plaats van een kost op korte termijn. Hoe moeilijk het ook is, jeugdwerk kan het zich niet langer veroorloven om de middelen uit te geven alsof het vandaag onze laatste dag is. We moeten investeren in de toekomst. Want als we dat niet doen, dan zal onze laatste dag er misschien sneller aankomen dan gedacht.

Maar hopelijk hebben de voorgaande bladzijden ook duidelijk gemaakt dat indicatoren, de opvolging ervan en evaluatie gewoon ondernomen moeten worden als jeugdwerk! Als jeugdwerk over participatie en niet-formeel leren gaat, dan is het betrekken van jongeren bij de kwaliteit ervan een lovenswaardig project.

Inspiring Quality Youth Work, de indicatoren en tips voor follow-up zullen binnen InterCity Youth gebruikt worden om de kwaliteit van onze activiteiten verder te ontwikkelen. Door dezelfde indicatoren te gebruiken, is het nog meer dan tevoren mogelijk om van elkaar te leren en jeugdwerk verder te ontwikkelen. Als jij op een of andere manier hier ook aan deel wilt nemen, dan weet je ons te vinden op www.intercityyouth.eu.

BIJLAGEN

VOORBEELDEN VAN INDICATOREN EN DE OPVOLGING ERVAN

– VOORBEELD 1

Context: groepsactiviteit in een jeugdcentrum

Doel van de activiteit: een buitenschoolse activiteit organiseren

Leerdoelstelling: de deelnemers ontwikkelen zelfexpressie, samenwerking en nemen verantwoordelijkheid in een democratische context

Doelgroep: jongeren van 14 tot 17 jaar oud die een jeugdcentrum bezoeken

Opvolging wordt als volgt gedaan: vragenlijst

GEKOZEN INDICATOREN:

Met betrekking tot de doelgroep:

- leeftijd,
- gender,
- afkomst:
 - › autochtoon of immigrant,
- school/leersituatie:
 - › schoolresultaten,
 - › vroegtijdige schoolverlaters.

INDICATOREN OVER HOE JONGEREN JEUGDWERK ERVAREN:

- ze voelen zich deel van de gemeenschap/groep/vereniging,
- ze zien de gemeenschap/groep/vereniging als democratisch,
 - › ze voelen zich vrij om hun mening te delen,
 - › ze voelen dat ieders mening even belangrijk is,
- ze worden met positieve verwachtingen ontvangen,
- ze zijn actieve deelnemers,
 - › ze nemen deel in het plannen,
 - › ze nemen deel in het organiseren,
 - › ze nemen deel in de voorbereidingen,
 - › ze helpen de activiteit uitvoeren,
 - › ze nemen deel in de evaluatie,
- ze ontwikkelen nieuwe (persoonlijke) vaardigheden:
 - › om zich uit te drukken,
 - › om samen te werken,
 - › om verantwoordelijkheid op te nemen.

VOORBEELDVRAGEN IN DE VRAGENLIJST (GERELATEERD AAN DE BOVENVERMELDE INDICATOREN):

1. **Ik ben geboren in:**
 - 2000 2002
 - 2001 2003
2. **Gender:**
 - vrouwelijk
 - mannelijk
 - ander
3. **Minstens één van mijn ouders is in een ander land geboren:**
 - ja nee
 - ik weet het niet
4. **Met mijn huidige schoolresultaten kan ik later verder studeren:**
 - ja nee
 - ik ga niet meer naar school
5. **Toen ik aan deze groepsactiviteit deelnam, voelde ik:**

(Opties: helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord)

 - dat ik deel uitmaak van de gemeenschap/groep/vereniging,
 - dat ik mijn mening vrij kan uitdrukken,
 - dat ieder zijn opinie even belangrijk is,
 - dat de deelnemers me met positieve verwachtingen ontvingen.
6. **Ik heb deelgenomen in:**

(Opties: ja of nee)

 - de planning van de activiteit,
 - de organisatie ervan,
 - de voorbereiding ervan,
 - de uitvoering ervan,
 - de evaluatie ervan.
7. **Door deel te nemen aan de groepsactiviteit heb ik geleerd:**

(Opties: helemaal niet, een beetje, redelijk wat, helemaal)

 - om me beter uit te drukken,
 - om samen te werken,
 - om verantwoordelijkheid op te nemen.

– VOORBEELD 2

Context: alle activiteiten van het jeugdcentrum voor jongeren van 13 tot 17 jaar oud in de stad

Doel van de activiteit: jongeren een grotere rol geven als actieve deelnemers in de activiteiten van het jeugdcentrum

Leerdoelstelling: jongeren leren om actief deel te nemen aan de activiteiten van het jeugdcentrum en zo hun samenwerkingsvaardigheden ontwikkelen en hen leren verantwoordelijkheid op te nemen

Doelgroep: jongeren van 13-17 jaar oud in activiteiten in het jeugdcentrum

Opvolging wordt als volgt gedaan: vragenlijst

GEKOZEN INDICATOREN:

Met betrekking tot de doelgroep:

- leeftijd,
- gender,
- afkomst:
 - › autochtoon of allochtoon,

INDICATOREN OVER HOE JONGEREN JEUGDWERK ERVAREN:

- ze zijn actieve deelnemers,
 - › de activiteit is op hun ideeën gebaseerd,
 - › ze nemen deel in het plannen,
 - › ze nemen deel in het organiseren,
 - › ze nemen deel in de voorbereidingen,
 - › ze helpen de activiteit uitvoeren,
 - › ze nemen deel in de evaluatie,
- ze ontwikkelen nieuwe vaardigheden:
 - › om samen te werken,
 - › om verantwoordelijkheid op te nemen.

VOORBEELDVRAGEN IN DE VRAGENLIJST (GERELATEERD AAN DE BOVENVERMELDE INDICATOREN):

1. Ik ben geboren in:

- 2003 2004 2005

2. Gender:

- vrouwelijk mannelijk
 ander

3. De taal die thuis het meest gesproken wordt, is de taal van het land waar je woont:

(Opties: ja of nee)

4. Ik heb deelgenomen in:

(Opties: ja of nee)

- de planning van de activiteit,
 de organisatie ervan,
 de voorbereiding ervan,
 de uitvoering ervan,
 de evaluatie ervan.

5. Ik heb geleerd om beter samen te werken:

(Opties: helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord)

6. Ik heb geleerd om verantwoordelijkheid op te nemen:

(Opties: helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord)

– VOORBEELD 3

Context: jeugdwerk met een holebi- en transgendergroep in een jeugdcentrum

Doel van de activiteit: planning van vrijetijdsactiviteiten en verschillende evenementen

Leerdoelstelling: zelfvertrouwen verhogen en levensvaardigheden aanleren, leren evenementen plannen, uitvoeren en evalueren

Doelgroep: holebi- en transgenderjongeren van 15 tot 20 jaar oud in de stad

Opvolging wordt als volgt gedaan: als de groep klein genoeg is kun je vragen stellen tijdens een groeps gesprek, maar voor grotere groepen is een vragenlijst meer gepast

GEKOZEN INDICATOREN:

Met betrekking tot de doelgroep:

- leeftijd,
- gender,
- genderidentiteit.

INDICATOREN OVER HOE JONGEREN JEUGDWERK ERVAREN:

- ze kunnen zichzelf zijn,
- ze worden met positieve verwachtingen ontvangen,
- ze worden aanzien als een resource,
- ze krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben,
- ze dragen bij,
- ze zijn actieve deelnemers,
- ze hebben invloed,
- ze ontwikkelen competenties.

VOORBEELDVRAGEN IN DE VRAGENLIJST (GERELATEERD AAN DE BOVENVERMELDE INDICATOREN):

1. Ik ben geboren in:

- 1998 2000 2002
 1999 2001 2003

2. Gender:

- vrouwelijk mannelijk
 ander

3. Ik identificeer mezelf als:

- vrouwelijk
 mannelijk
 ander

4. Ik voel dat:

(Opties: helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord)

- ik mezelf kan zijn,
 ik met positieve verwachtingen ontvangen word,
 ik als resource aanzien word,
 ik de ondersteuning krijg die ik nodig heb,
 ik kan bijdragen met ideeën.

5. Ik heb deelgenomen in:

(Opties: ja of nee)

- de planning van de activiteit,
 de organisatie ervan,
 de voorbereiding ervan,
 de uitvoering ervan,
 de evaluatie ervan.

6. Ik heb mijn vaardigheden ontwikkeld om:

(Opties: helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord)

- activiteiten te plannen,
 samen te werken,
 mezelf uit te drukken,
 verantwoordelijkheid op te nemen,
 activiteiten te evalueren.

7. Ik heb mee algemene beslissingen genomen in het jeugdcentrum:

(Opties: ja of nee)

– VOORBEELD 4

Context: jeugdwerk met een groep jonge migranten

Doel van de activiteit: een open activiteit om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen

Leerdoelstelling: individuen ondersteunen om de cultuur en tradities van het land te leren, interculturele vaardigheden verbeteren

Doelgroep: jonge migranten tussen 16 en 20 jaar oud

Opvolging wordt als volgt gedaan: interview, vragenlijst

GEKOZEN INDICATOREN:

Met betrekking tot de doelgroep:

- leeftijd,
- gender,
- afkomst:
 - › autochtoon of allochtoon,
 - › minderheid.

INDICATOREN OVER HOE JONGEREN JEUGDWERK ERVAREN:

- de activiteiten beantwoorden aan hun behoeften,
- ze voelen zich deel van de gemeenschap/groep/vereniging,
- ze kunnen zichzelf zijn,
- ze worden met positieve verwachtingen ontvangen,
- ze dragen bij,
- ze zijn actieve deelnemers,
- ze ontwikkelen competenties.

MET BETREKKING TOT DE DOELGROEP:

- percentage jongeren van de doelgroep dat bereikt wordt

VOORBEELDVRAGEN IN DE VRAGENLIJST (GERELATEERD AAN DE BOVENVERMELDE INDICATOREN):

1. Ik ben geboren in:

- 1998 2000 2002
 1999 2001

2. Gender:

- vrouwelijk mannelijk
 ander

3. Ik ben in een ander land geboren:

- ja nee
 ik weet het niet

4. Minstens één van mijn ouders is in een ander land geboren:

- ja nee
 ik weet het niet

5. De taal die thuis het meest gesproken wordt, is de taal van het land waar je woont:

- ja nee

6. Ik voel dat:

Opties: helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord)

- de activiteiten beantwoorden aan mijn behoeften,
 ik deel uitmaak van de gemeenschap/groep/vereniging,
 ik mezelf kan zijn in de activiteiten,
 ik met positieve verwachtingen ontvangen word,
 ik kan bijdragen met ideeën.

7. Ik heb deelgenomen in:

(Opties: ja of nee)

- de planning van de activiteit,
 de organisatie ervan,
 de voorbereiding ervan,
 de uitvoering ervan,
 de evaluatie ervan.

8. Ik heb het volgende ontwikkeld:

(Opties: helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord)

- begrip van de lokale cultuur,
 verdraagzaamheid voor verschillende opvattingen.

– VOORBEELD 5

Context: jeugduitwisselingen

Doel van de activiteit: andere landen en culturen leren kennen

Leerdoelstelling: zich beter leren uitdrukken en verantwoordelijkheid opnemen om de positie van jongeren op de arbeidsmarkt te verbeteren

Doelgroep: jongeren tussen 18-25 jaar oud

Opvolging wordt als volgt gedaan: vragenlijst

GEKOZEN INDICATOREN:

- leeftijd,
- school/leersituatie.

INDICATOREN OVER HOE JONGEREN JEUGDWERK ERVAREN:

- de activiteiten zijn gebaseerd op hun eigen leerdoelen,
- de gemeenschap/groep/vereniging is democratisch,
 - › ze zijn vrij om hun mening te delen,
 - › ieders mening is even belangrijk,
- ze worden met positieve verwachtingen ontvangen,
 - › ze mogen fouten maken,
- ze krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben,
- ze dragen bij,
- ze zijn actieve deelnemers,
- ze ontwikkelen competenties:
- ze ontwikkelen attitudes:
- ze ontwikkelen hun leerervaringen,
 - › ze ontdekken nieuwe manieren van leren,
 - › ze nemen verantwoordelijkheid voor hun leerervaring,
- ze krijgen erkenning voor hun leerresultaten
- ze kunnen de competenties die ze opdoen in het jeugdwerk gebruiken in:
 - › hun toekomstige job.

VOORBEELDVRAGEN IN DE VRAGENLIJST (GERELATEERD AAN DE BOVENVERMELDE INDICATOREN):

1. Ik ben geboren in:

☐ 1993	☐ 1996	☐ 1999
☐ 1994	☐ 1997	☐ 2000
☐ 1995	☐ 1998	

2. Gender:

- vrouwelijk mannelijk
- ander

3. Met mijn huidige schoolresultaten kan ik later verder studeren:

- ja nee
- ik ga niet meer naar school

4. Ik voel dat:

(Opties: *helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord*)

- de activiteiten me helpen om dingen te leren die me interesseren,
- de gemeenschap/groep/vereniging democratisch is,
- ik mijn mening kan zeggen in de groep,
- ieders mening even belangrijk is in de groep,
- ik met positieve verwachtingen ontvangen word,
- ik fouten mag maken,
- ik de ondersteuning krijg die ik nodig heb,
- ik kan bijdragen met mijn ideeën.

5. Ik heb deelgenomen in:

(Opties: *ja of nee*)

- de planning van de activiteit,
- de organisatie ervan,
- de voorbereiding ervan,
- de uitvoering ervan,
- de evaluatie ervan.

6. Ik heb:

(Opties: *helemaal niet akkoord, een beetje akkoord, eerder akkoord, helemaal akkoord*)

- geleerd om mezelf beter uit te drukken,
- om verantwoordelijkheid op te nemen,
- nieuwe manieren van leren ontdekt,
- verantwoordelijkheid voor mijn leerproces genomen,
- erkenning gekregen voor mijn leerresultaten,
- competenties opgedaan in jeugdwerk die ik in mijn toekomstige werk kan gebruiken.

VOORBEELD VAN ANALYSE

Stel, je werkt in een jeugdcentrum en hebt je als doel gesteld dat 40% van de bezoekers meisjes moeten zijn. Maar wanneer je de resultaten bekijkt, blijkt dat maar 20% te zijn. De verschillende stappen en vragen in je analyse kunnen als volgt zijn:

Je bekijkt je statistieken om te zien of het aandeel meisjes varieert tussen verschillende weekdagen.

- Dan zie je bijvoorbeeld dat op donderdag en vrijdag 40% meisjes deelnemen, maar bijna geen op maandag, woensdag en donderdag.

Vraag je vervolgens af wat dit verschil zou kunnen verklaren wat betreft:

- de activiteiten (type, inhoud, enz.),
- de jeugdwerkers (gender, competenties, aan- of afwezigheid, enz.),
- de bezoekers (aan- of afwezig, enz.),
- de wereld rond je jeugdwerk (wat gebeurt er nog).

Je zal je al snel realiseren dat je met de jongeren moet praten om antwoorden te vinden op deze vragen. Zo zoek je bijvoorbeeld uit dat:

- sommige activiteiten enkel aantrekkelijk zijn voor de jongens,
- de meisjes met hun voetbalteam trainen op maandag,
- er geen vrouwelijke jeugdwerkers zijn op woensdag en donderdag.

Op basis van deze informatie kun je je afvragen waarom de meisjes niet komen als er geen vrouwelijke jeugdwerkers aanwezig zijn?

De conclusies kunnen in de volgende richting wijzen:

- dat je vrouwelijke rolmodellen in je jeugdcentrum nodig hebt,
- dat de mannelijke jeugdwerkers niet de juiste activiteiten aanbieden aan vrouwelijke bezoekers,
- dat je activiteiten en de rollen die jeugdwerkers zich aanmeten zeer genderstereotiep zijn zodat meisjes enkel op bepaalde dagen komen.

De antwoorden op al deze voorbeeldvragen zetten je op weg naar verschillende maatregelen om je doelstelling te bereiken.

DE ACHTERGROND VAN DEZE PUBLICATIE

Er wordt vaak gezegd dat jeugdwerk moeilijk te definiëren is wegens de enorme diversiteit ervan en de talrijke vormen en settings waarin het plaatsvindt. In het verslag *‘Working with young people: the value of youth work in the European Union’* (Europese Commissie, 2014) wordt gesproken van “a blurred picture” (een wazig beeld) dat verder scherp gesteld moet worden om een gemeenschappelijke basis te leggen om jeugdwerk te versterken.³⁰

De 2de Jeugdwerkconventie in Brussel in april 2015 deed een poging. De verklaring van de conventie geeft een lange beschrijving in nogal algemene termen van de kernprincipes van jeugdwerk.

Maar je kunt geen gemeenschappelijke basis leggen door diverse praktijken en realiteiten louter te beschrijven. We moeten een gemeenschappelijk uitgangspunt opbouwen met gemeenschappelijke definities en principes. Deze soort definities en principes kun je vinden in het verslag van de ‘Expert Group on Youth Work Quality Systems’ met de titel *Quality Youth Work - a common framework for the further development of youth work* (2015).

Dit verslag vertrekt van deze gemeenschappelijke definities en kernprincipes om jeugdwerk op een gestructureerde manier verder te ontwikkelen aan de hand van indicatoren, kwaliteitsinstrumenten en -systemen. Deze kernprincipes bieden een gemeenschappelijk uitgangspunt voor jeugdwerk waarop we verder kunnen bouwen. Zo blijft de gemeenschappelijke basis niet beperkt tot abstracte woorden in chique documenten, maar worden deze woorden aan concrete indicatoren gekoppeld die relevant zijn voor het dagelijkse jeugdwerk. Zo kunnen we resultaten aantonen, analyseren en evalueren om ervan te leren en jeugdwerk een niveau hoger te tillen.

Omdat indicatoren de cruciale onderdelen van kwaliteit definiëren, moeten we starten van die gemeenschappelijke indicatoren om de kwaliteit van jeugdwerk te verbeteren. En dat is nu precies de reden achter deze publicatie!

³⁰ Meer informatie: http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf

PROJECTPARTNERS

De InterCity Youth³¹-partners en hun vertegenwoordigers die deelnamen aan dit project zijn:

- KEKS, netwerk van lokale diensten voor jeugdwerk, Zweden (*coordinator*), vertegenwoordigd door Sara Lesch en Johanna Sundvall,
- Kanuuna, netwerk van gemeenten, Finland, vertegenwoordigd door Petra Sorvisto en Annina Kurki,
- VVJ, ondersteunende organisatie voor jeugdwerk, België, vertegenwoordigd door Ellen de Grauwe en Filip Stallaert,
- Gemeente Munchen, Duitsland, vertegenwoordigd door Tarja Marks,
- Gemeente Cinisello Balsamo, Italië, vertegenwoordigd door Massimo Capano,
- Gemeente 's-Hertogenbosch, Nederland, vertegenwoordigd door Ger Straten,
- Gemeente Stara Zagora, Bulgarije, vertegenwoordigd door Emilia Koleva (*Mariana Perchemlieva*),
- Gemeente Thessaloniki, Kedit, Griekenland, vertegenwoordigd door Anna Alevra.

Dit project had ook een adviescomité bestaande uit verschillende organisaties en instellingen. We willen Dr. Frederike Hofmann-van de Poll van het Deutsches Jugendinstitut (*Duitse Jeugdinstituut*) speciaal bedanken voor haar steun en waardevolle bijdrage.

³¹ Voor meer informatie over InterCity Youth kun je op www.intercityyouth.eu terecht.

REFERENTIES

UN Convention on the Rights of the Child (VN Kinderrechtenconventie)

<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>

European Youth Strategy 2010-2018 – Investing and Empowering Youth (Europese Jeugdstrategie), 2009

https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

Council Conclusions on the contribution of quality youth work to the development, well-being and social inclusion of young people (Conclusies van de Europese Raad over de bijdrage van kwaliteitsjeugdwerk tot het welzijn en de sociale inclusie van jongeren), 2013

[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013XG0614\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013XG0614(02))

Europese Commissie: Working with young people: the value of youth work in the European Union (Werken met jongeren: de waarde van jeugdwerk in de EU), 2014

http://ec.europa.eu/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf

The Declaration of the 2nd Youth Work Convention (Verklaring van de 2de Jeugdwerkconventie), 2015

http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/8529155/The+2nd+European+Youth+Work+Declaration_FINAL.pdf/cc602b1d-6efc-46d9-80ec-5ca57c35eb85

Quality Youth Work – a common framework for the further development of youth work (Kwaliteit in jeugdwerk – een gemeenschappelijk kader voor jeugdwerkontwikkeling), 2015

http://ec.europa.eu/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf

Improving Youth Work – your guide to quality development (Jeugdwerk verbeteren – jouw gids voor kwaliteitsontwikkeling), 2017

https://ec.europa.eu/youth/news/2017/improving-youth-work-your-guide-quality-development_en

Thinking seriously about youth work (Serieus nadenken over jeugdwerk), 2017

<http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/thinking-seriously-about-youth-work>

Raad van Europa, recommendation on youth work (Aanbeveling voor het jeugdwerk), 2017

<https://www.coe.int/en/web/youth/-/new-recommendation-to-the-council-of-europe-member-states-on-youth-work>

INFORMATIE

Uitgever — InterCity Youth

Vertaling — Tony Geudens, IdeoScript.be

Fotografie — © InterCity Youth & Sara Lesch

Grafisch ontwerp — Katrien Dellafaille

Contact — info@keks.se

#INSPIRING #QUALITY #YOUTHWORK

Inspiring Quality Youth Work (IQ Youth Work) staat voor 'Inspiratie voor kwaliteit in jeugdwerk'. Dit is het resultaat van een Erasmus+ Strategisch Partnerschap tussen acht organisaties van *InterCity Youth*, een Europees netwerk van lokale diensten voor jeugdwerk. Het project ontwikkelde een gemeenschappelijk kader voor kwaliteit in jeugdwerk dat tot nu toe ontbrak. Een databank met kwaliteitsindicatoren vormt een gemeenschappelijk platform voor praktische kwaliteitsontwikkeling met onder andere follow-up, peer learning en de uitwisseling van werkmethodes en goede praktijkvoorbeelden.